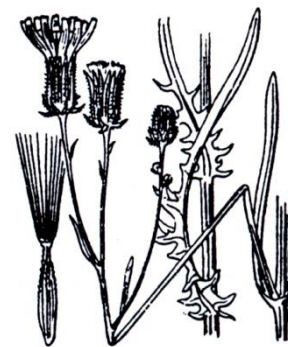

Crepis tectorum - Smal Streepzaad

Tijdens de afdelingsexkursie op zaterdag 15 november 1997 naar de Moerkuilen en Dommelbeemden bij St. Oedenrode vonden we aan de rand van een akkerreservaat van Staatsbosbeheer een plant die zich in het veld voordeed als *Crepis tectorum*. In elk geval was het een gele Compositiet met alleen lintbloemen, vermoedelijk een *Crepis* en, als het dan al een *Crepis* was, dan had hij wel verdraaid smalle, tandenloze bladeren met zwak omgerolde randen. Thuis viel met Van der Meijden wel tot Streepzaad te komen: de nootjes zijn kort gesnaveld. Wat dat aangaat klopt het bij *Crepis tectorum* geleverde plaatje precies. De tekening heeft ook de wat afstaande omwindsels die ons in het veld ook al opgevallen waren. Op de tekening heeft de plant heel lange smalle bladeren en wat bredere, ongetande. Ons exemplaar heeft alleen het eerste type. Verder zegt *de Flora*: "Omwindselbladen van binnen behaard (loep!)." Deze eigenschap gaf zelfs onder de binoc enige moeilijkheden: de haren zijn doorzichtig en liggen stijf tegen het omwindselblad aan, zodat ze in eerste instantie niet opvallen.

In het veld meende ik dat *Crepis tectorum* in onze regio zeldzaam was. Inderdaad waren er volgens de Atlas van de Flora van Eindhoven geen waarnemingen tussen 1980 en '89. In de nieuwe inventarisatieronde is hij inmiddels 4 keer gevonden. Onze vindplaats (coördinaten 162/397) ligt niet in het werkgebied van de Floristische werkgroep van onze afdeling, wel in het FLORON-district dat door Joep Spronk wordt bestierd. In dit gebied: een 'vierkant' tussen Tilburg en de Peel en tussen de Belgische grens en de Maas, is *Crepis tectorum* tot heden 10 keer waar- genomen. Volgens de statistieken is *Crepis tectorum* een zeer zeldzame soort rond Eindhoven en een zeldzame soort in het district.

Crepis tectorum
Smal streepzaad

Volgens de Atlas van de Nederlandse Flora, deel 2, werd *Crepis tectorum* tussen 1900 en 1950 in 5 Atlas-blokken waargenomen¹ en tussen 1950 en 1982 1 keer. Omdat wij hem tussen 1980 en 1989 helemaal niet zagen hebben we *Crepis tectorum* op de lijst van achteruit gaande soorten gezet en op de lokale Rode lijst: in de categorie 01: lijst van tussen 1950 en 1980 verdwenen soorten. Over de reden van de achteruitgang laat de Atlas van de Flora van Eindhoven zich niet erg duidelijk uit. Naast 'echte achteruitgang' zouden 'determinatie-effecten' wel eens een rol kunnen spelen.

Ook landelijk is *Crepis tectorum* een zeldzame soort. Dat zal niet zijn omdat zijn biotoop zo zeldzaam is. Volgens Van der Meijden is de standplaats "open, vochtige tot droge, vaak omgewerkte grond in akkers en bermen, soms op muren." De Atlas (deel 2) omschrijft het iets anders: "allerlei ruderaal terreinen, langs dijken en wegen en in de duinen, en op akkers". Eerder is de soort zeldzaam omdat ons land aan de grens van het verspreidingsgebied ligt. Niet alleen in onze regio is de soort deze eeuw achteruit gegaan. Tussen 1900 en 1950 waren er waarnemingen in 110 atlasblokken (minder algemeen), van 1950-1982 in 79 atlasblokken (vrij zeldzaam).

Kortom, er zijn redenen genoeg om alert te blijven op deze soort. Hoedt U voor de valkuil om onderkomen, wat iel bebladerde exemplaren van *Crepis capillaris* (Klein streepzaad) aan te zien voor *Crepis tectorum*. Gelukkig zijn er na de eerste opwelling nog meer determinatiekenmerken. Wie zijn vondst opgenomen wil zien in het waarnemingsbestand van de Floristische werkgroep en/of van FLORON, doet er goed aan de melding vergezeld te doen gaan van herbariummateriaal. Van dat laatste ligt al het een en ander in het Milieu Educatie Centrum in Eindhoven. Wie daaraan droog wil oefenen kan contact opnemen met Jan Bontenbal of met schrijver dezes.

¹ Onze Eindhovense Atlas citeert op p. 283 9 blokken, maar dat lijkt mij onjuist.

Literatuur

R. van der Meijden (1996). Heukels' Flora van Nederland. 22e druk, Wolters-Noordhoff, Groningen.

J. Mennema, A.J., Quené-Boterenbrood & C.L. Plate (1985). Atlas van de Nederlandse flora, deel 2. Bohn, Scheltern & Holkema, Utrecht.

Rian Rensen-Bronkhorst (red.) (1993). Atlas van de Flora van Eindhoven 1980-1989. KNNV afdeling Eindhoven, Eindhoven.

Joep Spronk (1997). Flora van district 19 t/m 1996. Nieuwsbrief Floron: Brabant- midden, nr 5.

